

Nedělej, Bože, že neslyšíš

Čtení: Mt 5,21-22

Žalm 109,1-5.26-31 Pro předního zpěváka, žalm Davidův. Bože, má chválo, nestav se hluchým, 2 když se na mě rozevřela ústa svévolná a lstivá! Zrádným jazykem mě napadají, 3 slovy nenávisnými mě zasypali, bojují proti mě bez důvodu. 4 Osočují mě za moji lásku, zatímco se modlím. 5 Za dobro mě zavalují zlobou, za mou lásku nenávisť.

26 Pomož mi, můj Bože, Hospodine, podle svého milosrdenství mě zachraň, 27 aby poznali, že tvá ruka to byla, žes to učinil ty, Hospodine. 28 Jen ať zlořečí, ale ty žehnej! Když povstali, ať je stihne hanba, a tvůj služebník se zaraduje. 29 Stud ať poleje ty, kdo mě osočují, hanbou ať se zahalí jak pláštěm. 30 Moje ústa vzdají Hospodinu velkou chválu, mezi mnohými ho budu chválit, 31 neboť stanul po pravici ubožáku, aby ho zachránil před jeho soudci.

„Bože, nedělej, že neslyšíš, jak nevymáchanou hubu má můj nepřítel, nedělej, že jsi hluchý!“ začíná jeden z žalmů (jako mnoho jiných je i tento připsán Davidovi). „Ústa svévolná a lstivá mě častují nenávisnými výlevy a jdou proti mně bez důvodu.“

Když člověk něco napíše nebo řekne, měl by za to také ručit. Což je odjakživa problém. V jednom žalmu se povídá o chlapovi (Dóeg se jmenoval), který – snad s vidinou odměny nebo nějaké funkce – králi Saulovi vyličil, kde viděl Davida, jemuž šel Saul po krku. Nelhal, jen mu bylo jedno, co tím může způsobit. Teklo pak hodně krve, i on sám na to doplatil. Teď už jsme v příběhu o kus dál. David je před Saulem na útěku a jednou se přihodila nepředvídaná věc. Stalo se, že král vstoupil do jeskyně (prý na záchod), a zrovna do té, co se v ní skrýval David a jeho bojovníci. David s nožem v ruce a nic netušící Saul. To se to zamotalo: pronásledovaný má krále v hrsti a bojovníci špitají: “To Hospodin

ti ho sem poslal, bodni!” David však Saula nezapíchl, nechal ho odejít a až pak na něj zavolal: “Vidíš, nezabil jsem tě, ač jsem mohl: proč však ubližuješ ty mně?” Saula se zmocnil stud: “Už tě pronásledovat nebudu, Davide, jsi lepší než já,” zvolal a odtáhl s armádou domů (počítám, že tím ministra obrany překvapil: proč jsme sem táhli, když Davida nakonec necháš jít?). Byl by to krásný šťastný konec, kdyby to tím skončilo, jenže jen co Saul dorazil domů, zas ho to popadlo a vydal se na další lov, tentokrát že už Davida lapí. A čtenáře maně napadne: proč ho v té jeskyni David raději nezabil? Snad nechtěl překročit určité Boží meze a třeba tušil, že když se ty meze překročí, nemusí to dopadnout dobře – zvlášť když lidem bude rádcem strach. Anebo hněv.

Posloucháte-li řeči, které se vedou u piva nebo u kafe nebo vykouknou-li na vás na internetu různé zlostné reakce, které tam lidi píšou, asi budete rádi, když to nebude zrovna na vaši adresu. „Ústa svévolná a lstivá mě častují nenávisnými výlevy a jdou proti mně bez důvodu. Nedělej, Bože, že to neslyšíš.“ Ony ty řeči úplně bezdůvodné nebývají: někdy jim předchází vina toho, o kom se mluví, ale někdy za tím je spíš nespokojené a rozdurděné rozpoložení toho, kdo ty řeči vede nebo píše, aby si ulevil. To pak bývají marné všechny argumenty i vysvětlení, protože rozsudek je vyneseno už předem. Snad aspoň ty to, Bože, slyšíš.

Je-li člověku rádcem strach anebo hněv, nemívá to dobré pokračování. Žalmy většinou nevyprávějí příběhy, žalmy jsou písničky, které jsme v bibli dostali na pomoc. V tomto případě někomu, kdo se ocitl na dně a cítí bezmoc a křivdu. A není to hezké čtení: „Nedělej, Bože, že jsi hluchý! Poslyš, jestli se můj nepřítel modlí, započítej mu to jako hřích. Z jeho ženy udělej vdovu a z dětí sirotky, co žebrají po ulicích, a jestli něco má, ať si na to políčí lichváři a zbytek ať někdo ukradne. Miloval zlořečení, tak ať ho dosyta sám užije zvenčí i uvnitř a ať nenajde nikoho, kdo by s ním měl soucit!“

Nerad bych, kdyby se tato slova v církvích ujala jako vzorová modlitba. Ježíš řekl, že kdo se hněvá na svého bratra, patří před

soud, a kdo mu nadává do bláznů, patří pekelnému ohni. Hněvu se člověk neubrání. Raději ať se dostane ke slovu, než aby ve mně potají někde kvasil, kynul a pak se nade mnou ujal vlády. Není zakázán, jen si od něj nenechávejte poroučet, a než zapadne slunce, ukažte mu dveře.

Není třeba tuhle písničku vymazat z bible nebo ji tajit před dětmi, naopak: popadne-li vás cosi podobného, jako se tu píše, je to normální, však to zažil i pradávný žalmista a doklad o tom je rovnou v bibli. Ovšem abych druhého soudil (natož se mu mstil), to mi nepřísluší. Všechna ta nepěkná přání předložil starodávňý zpěvák Bohu, nenaházel je na svého nepřítele: to Bůh ať tu záležitost rozsoudí. Však taky celý ten hořký žalm končí slovy: Oni zlořečí, ty žehnej, Bože. Kéž je stihne hanba - a já? Já budu chválit Hospodina, že člověka zachránil před těmi, proti komu nebylo obrany.

Nevím, jak vznikl spor, který způsobil tolik hořkosti, jež je v této písničce slyšet, ale stává se to a to se pak lidi nemůžou vystát v lepším případě až do západu slunce a v horším až do smrti, ne-li až za hrob. Můžeme se ocitnout na obou stranách tady té scény: jako ten, kdo neuváženě vypouští slova, která způsobí nečekanou paseku, i jako ten druhý, kterého to zasáhlo a rád by mu vrátil. Bojujeme své zápasy všelijak, jsme utlačovatelé i utlačovaní, jak kdy a jak kdo. Soud však přísluší jen Bohu a Bůh nám - když si dáme říct - nabízí řešení a odpuštění a pokoj.

Člověk, který si zpívá i hodně hořké písničky, se může spolehnout, že na život a na smrt není sám a Bůh soudce že je zcela v obraze a navíc nablízku. Této Boží spravedlivé a láskyplné blízkosti říkávame evangelium, chodíme si ji prožít do kostela a můžeme si ji vždycky odnést s sebou domů, třeba i do sporů, kterým se nevyhneme, ale můžeme je s její pomocí ustát a snad i řešit. Díky Bohu za to.

Když v životě hledíte tváří v tvář všelijakým úskalím nebo i velkému nebezpečí, když nevíte kudy kam a přemítáte, odkud by

vám tak přišla pomoc, ona přichází od Hospodina, tvůrce nebe i země:

on si s nebezpečím, pokušením i všelijakým zlem poradí, kdybyste to nezvládli sami.

Nespí, nedříme, je vám stínem po pravici a chrání váš život před zahynutím.

Ať vás tato víra provází, kamkoli půjdete; a všude ať vás nese Boží milost, které se nám dostalo. Amen.